

Perdido i el jazz valencià

Sis anys va fer fa poc el club de jazz Perdido, al carrer de Sueca, de València. Un lloc en la primera línia de la promoció dels «jazzmen» valencians, per on ha passat una representació exquisida d'intèrprets d'arreu l'estat i internacionals.

Federico Garcia Herraiz

El 13 de novembre de 1980 el bateria americà Andrew Cyrille inaugurava a València un local dedicat al *jazz*. Sorgia, així, Perdido, després de més d'un any de lluita amb una legislació obsoleta, que obligà els sis socis a acollir-se a la curiosa categoria de «Sala de Festes» i a dur a terme una quantiosa inversió en milions del 80 per insonoritzar i condicionar, fins i tot en els més mínims detalls, la sala, d'acord amb les vigents normes de seguretat. Amb una capacitat de cent vint persones, Perdido prolongava la tradició de soterraneïtat: el públic havia d'accedir al soterrani a través d'una escala. Una tradició que els aficionats associen amb les caves de *jazz* parisenques o amb els clubs del Manhattan novaiorquès.

Durant aquests sis anys d'existència, el petit club del carrer de Sueca pot vantar-se d'haver presentat un balanç d'activitats jazzístiques força impressionant. A més de l'esmentat Andrew Cyrille, hi han actuat músics de la categoria de Mike Osborne, Mel Waldron, Dannie Richmond, Cedar Walton, Billy Higgins, Steve Lacy, Hal Singer, Woody Shaw, Joe Newman, Alan Skidmore & Tony Oxley, Beaver Harris & David Ware, Dave Schnitter & Marti Mabin, entre d'altres.

També hi ha estat present el *blues*, amb Buster Beton & The Sons of the Blues, o la Jimmy Johnson Blues Band. I, finalment, els millors músics de *jazz* a l'estat en són habituals visitants: Tete Montoliu, Pedro Iturralde, Lou Bennet, Jean-Luc Vailet, Peet Wyboris, Eric Peter, Jorge Pardo, Josep Maria Farràs, Lueki Guri o, fins i tot, un Quico Pi de la Serra, el *blues* i les imatges sarcàstiques del qual connecten amb l'esperit de la tradició afroamericana.

El gran pianista català Tete Montoliu ha afirmat en nombroses ocasions que «l'únic club de jazz existent en tot l'estat, en el sentit de dedicar-se totalment i continuada a aquesta música, és Perdido». I, per als socis del club valencià, «l'existència de Pedido és en

la necessitat d'oferir una activitat jazzística continuada, que no cobreixen les esporàdiques actuacions de les figures consagrades en els grans recintes. El petit club ha estat sempre un mitjà idoni per al *jazz*. Antonio Amorós, un dels responsables, precisa: «Des del principi, el manteniment d'un club de *jazz* de les característiques de Perdido ha estat sempre una empresa difícil. Per sort, vivim d'unes altres feines, i el nostre plantejament ha estat sempre el d'aficionats a aquesta música, sense ànim de lucre. A més de la quantiosa inversió inicial encara no recuperada, el manteniment del club ha estat francament deficitari, ens ha situat en un dilema extrem: o ens ajudaven les institucions, en la mesura que el *jazz*, com la música clàssica o el flamenc, són expressions culturals minoritàries que han de ser promogudes i protegides des

del punt de vista d'una política cultural coherent, o ens vèiem obligats a tancar».

Per a Ramon Corachan, un altre dels socis de Perdido, les causes d'aquesta situació són clares: «El *jazz* continua sent una música minoritària. En aquests darrers anys, hi ha hagut un principi de normalització, però molt superficial. Són molts els que van a veure el concert de l'estrella, tipus Stan Getz o Corea, per esnobisme, però continuen sent molt pocs els que es compren discs de *jazz* i van habitualment al club a escoltar-ne». Actualment, Perdido ha signat un concert amb la Conselleria de Cultura de la Generalitat valenciana, renovable, de dos milions de pessetes per temporada, en concepte de servei cultural, imprescindible per tal d'assegurar-ne l'existència.

D'altra banda, Perdido constitueix

la principal plataforma per als músics de jazz valencians. **Pep Aparisi**, que és al front del club diàriament, diu:

«Des del primer moment, un dels objectius fonamentals de Perdido ha estat possibilitar el treball i el desenvolupament dels *jazzmen* locals. Pensem que es tracta d'una autèntica escola, perquè músics distints tenen

músics valencians de les carreres dels quals cal esperar molts fruits són els contrabaixistes **Ricard Ferrer** i **Jordi Vila**, els guitarristes **Joan Soler** i **Ximo Tebar**, i el pianista **Ricard Belda**. El veterà pianista **Miquel Benet** prossegueix en solitari el seu camí. El saxofonista **Josep Lluís Granell** dirigeix la Jove Big Bang, formada per joves procedents de les bandes de música de Carcaixent i la Ribera.

També cal esmentar el saxofonista **Jordi Montserrat**, el guitarrista **Gonzalo Sempere**, els bateries **Vicent Cortina**, **Vicent Espí** i **Marià Cubel**, el pianista **Piano Gil** i el contrabaixista **Salva Sanambrosio**. El saxofonista **Ximet Sanz Caffarena** i el trompetista **Xema Senabre** es dediquen esporàdi-

Club Perdido: Un balanç impressionant.

ocasió d'intercanviar experiències i de tocar junts, en formacions més o menys regulars o en una *jazzmen-session*. A més, tot sovint músics americans o de reconegut prestigi, de pas per la ciutat, poden tocar amb els músics dací. Tan sols així s'aprèn i es progressa».

S'ha produït durant aquests anys una extraordinària floració de músics de jazz valencians. Alguns començaren la seua carrera els anys setanta, tocant en alguns pubs, col·legis, facultats o el desaparegut «Tres Tristes Tigres», i han assolit un reconeixement a nivell d'estat, com el guitarrista **Carlos Gonzàlbez**, considerat per la crítica el millor en el seu instrument, o el pianista **Donato Marot**, quan guanyà el concurs de jazz del Principat d'Andorra. Tots dos foren els triomfadors del passat Concurs de Jazz de la Diputació, i gravaran pro-

perament un disc. Els contrabaixistes **Salvador Faus** i **Lluís Llàrio** i el bateria **Paco Aranda** tenen una dilatada experiència i han acompanyat en diverses ocasions solistes estrangers. Els saxofonistes **Perico Sambeant**, **Ramon Cardo** i **Eladio Ramon** emigren anys fa a Barcelona, i ensenyen el «Taller de Músics». Constitueixen el grup «A-Free-K», un dels més interessants a nivell d'estat, i han actuat en nombrosos festivals i gravat programes de televisió; músics americans, com el pianista **Joshua Edelman** i el bateria **Jeff Jerolamon** o italo-canadencs, com el pianista **Fabio Miano**, han desenvolupat la seua carrera musical a València. També viuen ací l'antic saxofonista dels Messengers d'Arthur Blakey, **Dave Schnitter**, i la seua dona, l'encisadora cantant **Marti Mabin**, i actuen freqüentment a Perdido o en d'altres locals. Altres

cament al jazz. Per manca d'espai, és impossible donar detall sobre alguns d'altres músics prometedors. El futur resulta aclaridor.

Tanmateix, aquest panorama tan prolífic de músics de jazz, que presenta la particularitat —respecte d'altres punts de l'estat— de tractar-se de músics fermament assentats a l'idioma del jazz, en especial al *bop*, pot esdevenir enganyós. El bateria **Paco Aranda** ho explica: «Dedicar-se al jazz exigeix una enorme afició, i molts sacrificis. Podríem estar guanyant molts més diners dedicant-nos al roc i al treball d'estudi. Els circuits per a un músic de jazz són molt limitats: es redueixien a Perdido, alguns pubs i uns pocs festivals i actuacions subvencionades. Els diners són ben escassos, i cal fer coincidir les actuacions amb l'ensenyament, si és que es vol malviure del jazz.» □